Gustavo Adolfo Rygos miesto šilingas bei 1940 m. Vokietijos Trečiojo Reicho 5 pfenigai. Šurfe 9 rasta varinė 1940 m. TSRS 3 kapeikų moneta.

Turgaus aikštės centrinėje bei R dalyse tirti šurfai 10–12. Juose iki 70 cm gylio fiksuoti XX a. supiltinės kilmės sluoksniai, o giliau aptiktas 50–80 cm storio XIX–XX a. pradžios nesuardytas kultūrinis sluoksnis. Įžemis juose nepasiektas. Šurfuose 10 ir 12, 1,2 ir 1,4 m gylyje atidengti akmeniniai grindiniai (3 pav.).

Tyrimų metu metalo ieškikliu žvalgytas 150 m į Š nuo kolegijos pastato esantis runkelių laukas. Jame aptiktas varinis XVII a. vidurio Jono Kazimiero Vazos šilingas.

The investigation in the town of Kražiai

In 2013, 12 test pits (a total of 12 m^2) were excavated (Fig. 1). A 19th–20th-centuries cultural layer was recorded in test pits 2–3; the remains of an arched masonry foundation from an 18th-century building in test pit 4 (Fig. 2); 19th–20th-centuries fill layers in test pit 5, stone paving in test pit 6, a 19th–20th-centuries cultural fill layer with isolated 17th–18th-centuries finds in test pits 7–9; a 19th–20th-centuries cultural layer in test pits 10–12, which were excavated in Turgaus Square; and stone paving in test pits 10 and 12 (Fig. 3).

PALANGA

Virgilijus Bračiulis

Senojo Turgaus gatvė 13

2013 m. spalio mėnesį vykdyti detalūs archeologiniai tyrimai Palangos mieste, privatiems asmenims priklausančiame sklype, projektuojamo užstatymo vietoje, adresu Senojo Turgaus g. 13. Sklypas yra senojo Palangos miesto (UK 17139) R dalyje, šalia Senojo Turgaus gatvės. Sklype buvo nugriautas anksčiau

1 pav. Perkasos 1 vaizdas iš PR. V. Bračiulio nuotr.
Fig. 1. Trench 1 as seen from the SE.

stovėjęs pastatas, demontuotas rūsys. Žemės paviršius lygus, PV sklypo dalyje nežymiai žemėja PV kryptimi. Paviršiaus H_{abs} -6,68–6,90 m.

Šalia tyrimų vietos 2009, 2011 m. vykdyti nedidelės apimties tyrimai, kurių metu vertingų kultūrinių objektų neaptikta. 2011 m. Jūratės g. 54 fiksuoti XVIII–XXI a. sluoksniai (*ATL 2011 metais,* V., 2012, p. 633–643). 2012 m. M. Urbonaitė 2012 m. Senojo Turgaus g. 13 atliko archeologinius žvalgomuosius tyrimus, kurių metu fiksuoti XVIII–XXI a. kultūriniai sluoksniai. Įžemis – rusvas smėlis – aptiktas 1,4–1,43 m gylyje.

2013 m. vykdytų tyrimų metu stačiakampio formos 187,5 m^2 dydžio plotas (ploto kraštinės – 15x12,5 m) buvo ištirtas 2 perkasomis, jungiant vieną prie kitos (1, 2 pav.). Iš viso detalių archeologinių tyrimų metu ištirti 187,5 m^2. Tyrimų metu iki 1–1,2 m gylio fiksuotas vėlyvas (XX–XXI a.) kultūrinis sluoksnis ir, spėjama, XIX a. supustyto smėlio sluoksnis. Supustyto 55–90 m storio smėlio sluoksnis aptiktas 25–45 cm gylyje. Jame radinių nerasta. Po supustyto smėlio sluoksniu atidengtas XVIII a. datuojamas kultūrinis sluoksnis, kuriame išskirti 2 horizontai.

Pirmas 3–13 cm storio kultūrinio sluoksnio horizontas atidengtas 1–1,25 m gylyje. Jį sudarė tamsiai pilko, pilkšvo atspalvio smėlinga žemė. Sluoksnyje rasta buitinės keramikos, gyvūnų kaulų fragmentų, metalinių dirbinių ir jų fragmentų, stiklinių dirbinių fragmentų. Antras 10–53 cm storio kultūrinio sluoksnio horizontas atidengtas 1,05–1,35 m gylyje. Jį sudarė juodos, tamsiai rudos smėlingos žemės. Sluoksnyje rasta buitinės keramikos fragmentų, geležinių dirbinių ir jų fragmentų, stiklinių dirbinių fragmentų, gyvūnų kaulų fragmentų, keletas žalvarinių dirbinių ir jų fragmentų (žiedai, plokštelės, sagos), švino (kulkos, plokštelės), kaolino molio pypkių kotelių fragmentų, tamsiai mėlyno stiklo karoliukas, natūralaus gintaro gabaliukų.

2 pav. Perkasos 2 vaizdas iš ŠV. V. Bračiulio nuotr.

Fig. 2. Trench 2 as seen from the NW.

3 pav. Perkasa 1, atidengtas keliuko paviršius iš P. V. Bračiulio nuotr.

Fig. 3. Trench 1 and the unearthed path surface, as seen from the S.

Ploto ŠV dalyje, šalia perkasų ŠR sienelių, juodos, tamsiai rudos smėlingos žemės sluoksnio paviršiuje 1,05–1,22 m gylyje aptiktas grun-

4 pav. Perkasa 2, atidengtas keliuko paviršius iš P. V. Bračiulio nuotr.

Fig. 4. Trench 2 and the unearthed path surface, as seen from the S.

datuojamo kultūrinio sluoksnio storis siekia 20–55 cm. 1,25–1,6 m gylyje atidengtas jūrinės kilmės smėlio paviršius, kuriame nėra jokių archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių, šviesiai rudo atspalvio smėlis su geležies mineralo konkrecijomis. Jūrinės kilmės smėlio paviršiaus lygyje aptiktos 3 nedidelės, spėjama, gamtinio pobūdžio duobelės, 5x5 cm skersinio pjūvio ir 15 cm gylio kuoliuko vieta ir 4 neaiškios paskirties įvairaus dydžio, formos iki 40–60 cm gylio duobės. Minėtose struktūrose radinių neaptikta.

Radiniai surinkti kultūrinio sluoksnio pirmame horizonte bei antro horizonto viršutinėje ir vidurinėje dalyse, aptikti didesnėje tiriamo ploto dalyje, nekoncentruotai. Rastos keramikos fragmentai yra smulkūs, datuojami XVIII a. Iš surinktų radinių išskirtini XVIII a. datuojamame kultūriniame sluoksnyje aptikti 4 žiedai, sagtis ir mėlyno stiklo karoliukas. Pirmame kultūrinio sluoksnio horizonte rasta keturkampio lanko formos sagtis, dekoruota reljefiniais rombais (5 pav.), o antrame kultūrinio sluoksnio horizonte – žiedai ir karoliukas (6 pav.). Aptikti 2 vario lydinio žiedai – su praplatinta priekine dalimi – vienas su iškalta neaiškia signatūra (7 pav.), o antrame signatūros nematyti (gali būti apdilusi) (8 pav.). Vienas vario lydinio juostinis žiedas buvo su įkalta signatūra „IHS“ (9 pav.), o kitas deformuotas alavo lydinio žiedas buvo su reljefiškai dekoruotu priekiu

5 pav. Sagtis iš perkasos 2. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 5. A buckle from trench 2.

8 pav. Žiedas iš perkasos 1. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 8. A ring from trench 1.

6 pav. Karoliukas iš perkasos 1. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 6. A bead from trench 1.

9 pav. Žiedas iš perkasos 2. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 9. A ring from trench 2.

7 pav. Žiedas iš perkasos 1. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 7. A ring from trench 1.

10 pav. Žiedas iš perkasos 1. R. Bračiulienės nuotr.

Fig. 10. A ring from trench 1.

(10 pav.). Kultūriniame sluoksnyje aptikti radiniai: keramikos fragmentai (51 vienetas), metalo dirbiniai ir jų fragmentai (31 vienetas), stiklo dirbinių fragmentai (7 vienetai), kaolino molio pypkių kotelių fragmentai (4 vienetai), karoliukas iš stiklo, natūralaus gintaro gabaliukai (6 vienetai) bei neinventorinti radiniai: smulkūs keramikos fragmentai (372 vienetai), gyvūnų kaulų fragmentai (70 vienetai) perduoti MLIM.

Senojo Turgaus St. 13

In 2013, an excavation (two trenches, a total of 187.5 m²) was conducted at Senojo Turgaus St. 13 in Palanga. A Modern Age (20th–21st-centuries) cultural layer and, it is conjectured, a 19th-century layer of windblown sand were recorded down to a depth of 1–1.2 m. Under the windblown sand was an 18th-century cultural layer, which is divided into two horizons. The first 3–13 cm thick horizon, unearthed at a depth of 1–1.25 m, is a layer of dark grey and greyish sandy soil containing sherds of household pottery, animal bone fragments, and metal and glass artefacts and fragments. The second 10–50 cm thick horizon, unearthed at a depth of 1.05–1.35 m, is a layer of black and dark brown sandy soil containing sherds of household pottery, iron artefacts and fragments, glass artefact fragments, animal bone fragments, several bronze (rings, plates, buttons) and lead (bullets, plates) artefacts and fragments, kaolin pipe stem fragments, a dark blue glass bead, and pieces of raw amber. The surface of a dirt path was discovered at a depth of 1.05–1.22 m in the NW part of the plot (Figs. 3, 4). The path ran NE–SW and was 1.5–1.6 m wide. The aforementioned layer in the rest of the plot is conjectured to be worked soil. The general thickness of the 18th-century cultural layer was 20–55 cm.

ŠEDUVA

Manvydas Vitkūnas,
Bronius Dakanis

Vilniaus gatvė 4

2013 m. gegužės mėnesį ISS atliko archeologinius žvalgomuosius tyrimus ir archeologinius žvalgymus Šeduvos senojo miesto vietoje (UK 30340) (Radviliškio r.), šalia Šeduvos globos namų pastato (Vilniaus g. 4). Suprojektuotam pastato sienos cokolinės dalies apšiltinimui visu pastato perimetru – 112 m ilgiu, maždaug 70 cm pločiu ir 60 cm gyliu turėjo būti atkasamas pamatas. Pastate Vilniaus g. 4, kuriame dabar įsikūrę Šeduvos senelių globos namai, anksčiau buvo Šeduvos parapijos klebonija. Turimais duomenimis, šis pastatas pastatytas XIX a.

Arčiausiai planuojamos tyrimų vietos, apie 50–70 m į ŠV nuo jos archeologiniai tyrimai vykdyti 2009 m. (vadovas V. Morkūnas). Kalvelėje tarp pastatų Vilniaus g. 4 ir Vilniaus g. 6A ištyrus 7,75 m² plotą bei žvalgant 61,5 m ilgio elektros linijos tranšėjos trasą, iškart po velėna aptiktas 34–74 cm storio kultūrinis sluoksnis su XVI–XVIII a. radiniais: kaltinėmis vinimis, plokštinių ir puodyninių koklių fragmentais bei žiestų puodų šukėmis. Įvertinus gausius ankstesnius tyrimus teigta, kad tyrimų vieta patenka į seniausią Šeduvos miesto dalį, esančią pakilumos, kurios centre yra Laisvės aikštė ir jos ŠV užstatymas, ŠR pakraštys Niauduvos dešiniojoje pakrantėje, o tirtoje kalvelėje galėjusi stovėti viena pirmųjų Šeduvos bažnyčių (*ATL 2009 metais*, V., 2010, p. 365–367), nes turėta duomenų, kad anksčiau, tiesiant komunikacijų trasas globos namų kieme, rasta žmonių kaulų.